

Evalueren en attesteren in het basisonderwijs

1. Eindtermen, ontwikkelingsdoelen en leerplannen

De basis om een getuigschrift basisonderwijs toe te kennen zijn eindtermen, ontwikkelingsdoelen en leerplannen.

- Eindtermen

De **eindtermen** zijn **minimumdoelen** die het Vlaams Parlement bepaalt. Elke gewone lagere school moet de eindtermen met betrekking tot kennis, inzicht, vaardigheden en bepaalde attitudes bij zoveel mogelijk leerlingen **bereiken**. Sommige eindtermen met betrekking tot attitudes moeten enkel nagestreefd worden.

- Ontwikkelingsdoelen

In het kleuteronderwijs en het buitengewoon onderwijs werkt men met **ontwikkelingsdoelen**. Deze ontwikkelingsdoelen zijn eveneens **minimumdoelen** die het Vlaams Parlement bepaalt. De ontwikkelingsdoelen zijn minimumdoelen die de school bij haar leerlingen moet **nastreven**.

- Leerplannen

Het zijn de onderwijskoepels en GO! die de eindtermen en ontwikkelingsdoelen vertalen in **leerplannen**. Katholiek Onderwijs Vlaanderen is de onderwijskoepel voor de vrije katholieke scholen. Katholiek Onderwijs Vlaanderen ontwikkelde het leerplan ZILL (Zin in Leren, Zin in Leven) voor al haar basisscholen. De onderwijskoepels moeten bij het ontwikkelen van hun leerplannen rekening houden met drie criteria:

- De eindtermen en ontwikkelingsdoelen die de Vlaamse overheid vastlegt, moeten op een herkenbare wijze zijn opgenomen in het leerplan.
- Elk schoolbestuur moet de mogelijkheid hebben om eigen doelstellingen toe te voegen vanuit hun eigen opvoedingsproject.
- Er moet nog voldoende ruimte zijn voor scholen, leerkrachten en leerlingen om een eigen inbreng te hebben.

De onderwijsinspectie controleert deze leerplannen en gaat in de scholen na of en in welke mate de ontwikkelingsdoelen en eindtermen nagestreefd of bereikt zijn.

Op het **einde van het basisonderwijs oordeelt de klassenraad** of een leerling in voldoende mate de eindtermen behaald heeft. Dit is één van de criteria voor een individuele leerling om het getuigschrift basisonderwijs te ontvangen.

2. Voorwaarden om een getuigschrift basisonderwijs te krijgen

Het is de **klassenraad** die **beslist** of een leerling het getuigschrift basisonderwijs behaalt. De klassenraad bestaat uit teamleden (klasleerkracht, zorgcoördinator, zorgleerkracht...) onder leiding van de directeur of zijn afgevaardigde.

De klassenraad houdt rekening met **drie criteria** om het getuigschrift basisonderwijs toe te kennen:

1. De leerling moet de **doelen uit het leerplan die het bereiken** van de eindtermen beogen, in voldoende mate behalen. De school kan die inschatting maken door examens af te nemen. Dit is

echter geen verplichting. De klassenraad kan op basis van andere elementen (observaties, toetsen doorheen het jaar, dagelijks werk...) autonoom beslissen om het getuigschrift basisonderwijs toe te kennen.

2. De leerling is een **regelmatige leerling**. Dit betekent dat de leerling maar in één school tegelijk is ingeschreven en regelmatig naar school gaat.
3. De leerling is of bereikt op het einde van het kalenderjaar de **leeftijd van ten minste 9 jaar**. De meeste leerlingen behalen het getuigschrift basisonderwijs na 6 jaar, op het einde van de lagere school. De klassenraad kan het getuigschrift ook toekennen aan leerlingen die nog geen 6 jaar lager onderwijs gevolgd hebben. Leerlingen kunnen er ook langer dan 6 jaar over doen.

Of een leerling in het **buitengewoon basisonderwijs** een getuigschrift basisonderwijs behaalt, hangt af van het **handelingsplan**. Een handelingsplan wordt opgesteld voor een leerling of voor een groep leerlingen. De onderwijsinspectie oordeelt of de leerdoelen van het gevolgde handelingsplan gelijkwaardig zijn met die van het gewoon lager onderwijs. Als dat zo is, kan het getuigschrift basisonderwijs ook in het buitengewoon onderwijs behaald worden.

De **beslissing** omtrent het toekennen van het getuigschrift basisonderwijs moet de school **uiterlijk op 30 juni aan de ouders meedelen**. Uitzonderlijk voor het schooljaar 2019-2020 is dat 7 juli.

3. Leerlingen die geen getuigschrift basisonderwijs behalen

Leerlingen die op het einde van de basisschool geen getuigschrift basisonderwijs halen, hebben recht op een attest. Op dit attest staat welke leerjaren de leerling gevolgd heeft. Daarnaast geeft de school een schriftelijke motivatie en aandachtspunten voor de verdere schoolloopbaan van de leerling.

Indien de leerling **geen getuigschrift** basisonderwijs haalt, zijn volgende situaties mogelijk:

- De leerling heeft het **zesde leerjaar** van de lagere school gevolgd en is **niet geslaagd**:
 - o Deze leerling kan naar een 1B-jaar in het secundair onderwijs. Daar krijgt de leerling de kans om bepaalde vaardigheden en kennis beter onder de knie te krijgen.
 - o Nadat de leerling geslaagd is in het 1B-jaar, kan de leerling alsnog naar 1A gaan of naar 2A op advies van de toelatingsklassenraad.
- De leerling heeft het **zesde leerjaar** van de lagere school **niet gevolgd**:
 - o Deze leerling kan naar een 1B-jaar in het secundair onderwijs indien de leerling ten laatste op 31 december van het kalenderjaar 12 jaar of ouder is.

Een **1B-jaar is toegankelijk** voor leerlingen die zich in één van volgende situaties bevinden:

- Leerlingen die het lager onderwijs beëindigd hebben zonder getuigschrift basisonderwijs.
- Leerlingen die het lager onderwijs niet beëindigd hebben, maar op 31 december na aanvang van het schooljaar minstens de leeftijd van 12 jaar bereiken.
- Leerlingen die tijdens het schooljaar veranderen van een 1A- naar 1B-jaar, op voorwaarde van een gunstige beslissing van de toelatingsklassenraad.
- Leerlingen die rechtstreeks overkomen vanuit een niet-Vlaamse school of uit het onthaaljaar voor anderstalige nieuwkomers, op voorwaarde van een gunstige beslissing van de toelatingsklassenraad.

Leerlingen die voor 1 januari van het lopende schooljaar 14 jaar worden, kunnen nog 1 jaar lager onderwijs volgen. Daarvoor is advies nodig van de klassenraad en het CLB. Ouders hebben hier de

beslissing in handen en kunnen niet verplicht worden om hun zoon of dochter op 14 jaar in het lager onderwijs te houden. Leerlingen die **15 jaar** zijn kunnen sowieso **geen lager onderwijs** meer volgen.

4. Niet akkoord met de beslissing van de klassenraad

Ouders die niet akkoord gaan met de beslissing van de klassenraad, kunnen beroep aantekenen tegen deze beslissing. De te volgen procedure is in het schoolreglement opgenomen.

Voordat ouders in beroep gaan, moet er **eerst een overleg** hebben plaatsgevonden met de school. De school kan dit overleg niet weigeren en moet een schriftelijk verslag maken van dit gesprek. De termijn waarbinnen dit overleg moet plaatsvinden, staat in het schoolreglement. Na dit overleg kan de directie beslissen om de klassenraad opnieuw te laten samenkomen. De klassenraad kan dan beslissen om bij haar standpunt te blijven of alsnog het getuigschrift basisonderwijs toe te kennen.

Indien dit overleg geen bevredigend resultaat oplevert voor de ouders, kunnen zij in beroep gaan bij de **beroepscommissie**. Het schoolbestuur richt een beroepscommissie op die bestaat uit:

- Interne leden: leerkrachten, directie of leden van het schoolbestuur
- Externe leden: leden uit de ouderraad, een leerkracht of directie van een school uit de scholengemeenschap/-groep.

Het is het schoolbestuur dat beslist hoe ze de beroepscommissie samenstelt. De beroepscommissie kan het **beroep onontvankelijk** verklaren als:

- De **termijn** voor indiening van het beroep **overschreden** is. De termijnen zijn opgenomen in het schoolreglement.
- Het beroep niet voldoet aan de **vormvereisten**. Deze vormvereisten zijn eveneens opgenomen in het schoolreglement.

Indien het beroep onontvankelijk is, kan de beroepscommissie beslissen om het getuigschrift basisonderwijs wel of niet toe te kennen. De **beslissing deelt de school schriftelijk mee aan de ouders** binnen de termijn die bepaald is in het schoolreglement. Het schoolbestuur is verplicht de beslissing van de beroepscommissie te aanvaarden.

Bronnen

- [Decreet Basisonderwijs](#)
- [Omzendbrief 'Het uitreiken van het getuigschrift basisonderwijs'](#)
- [Omzendbrief 'Structuur en organisatie van het voltijds secundair onderwijs'](#)
- [Getuigschrift basisonderwijs in het gewoon lager onderwijs](#)
- [Eindtermen en ontwikkelingsdoelen](#)
- [Onderwijsdoelen](#)
- [Leerplannen](#)
- [Klassenraad in het basisonderwijs](#)

VCOV, mei 2020